

# **Plan för att förebygga kränkande behandling, trakasserier och diskriminering**

## **Björkängens förskola**

### *Inledning:*

Barn- och utbildningsnämndens verksamheter ska arbeta för:

- Ett bemötande som innebär respekt för individen
- Lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter som norm för nämndens verksamheter
- Att elever och vuxna som anser sig vara utsatta för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling vet vart man kan vända sig för att få stöd och hjälp
- Att den pedagogiska verksamheten organiseras och bedrivs på ett sätt som främjar inkludering av alla
- Att utbildningsmaterial och läromedel är fria från fördomar, diskriminerande föreställningar och normativa förväntningar enligt könstillhörighet
- Att personal och elever har stöd i sitt engagemang för mänskliga rättigheter, jämställdhet och antidiskrimineringsfrågor
- Att skolan, förskolan och fritidshemmet har tillgång till material, metoder och verktyg för att arbeta mot diskriminering och kränkningar och för värderingar som värnar allas lika värde
- Att alla förskolor, skolor och fritidshem har tydliga och väl kända rutiner för agerande vid kränkande behandling, diskriminering eller trakasserier
- Att elever ska visa respekt för och hänsyn mot skolans personal och andra elever och genom egen ansträngning och delaktighet ta ansvar för sitt lärande och bidra till en god arbetsmiljö.

### *Aktivt arbete mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling*

Varje förskole- och skolverksamhet ska enligt lag bedriva ett aktivt likabehandlingsarbete. Askersunds kommun ska arbeta mot kränkande behandling, diskriminering och trakasserier.

Upplevelser av kränkande behandling inkluderar i princip alla tillfällen då en person känner sig illa behandlad. Arbetet mot kränkande behandling anges i Skollagen (2010:800) kapitel 6 där det står vilka skyldigheter verksamheterna har i arbetet mot kränkande behandling. Då ett barn eller en elev upplever sig kränkt ska detta anmälas och utredning ska ske.

I juridisk bemärkelse kan inte barn diskriminera varandra men dom kan trakassera eller kränka. Diskriminering kan ske mellan personal och barn eller personal och personal. Diskriminering innefattar direkt diskriminering, indirekt diskriminering, bristande tillgänglighet, trakasserier, sexuella trakasserier och instruktioner att diskriminera. Diskrimineringsgrunderna beskrivs i Diskrimineringslagen (2008:567) som kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder. Trakasserier är ett agerande som kränker någons värdighet och har samband med någon av diskrimineringsgrunderna (Diskrimineringsombudsmannen, 2019).

Askersunds kommun följer Diskrimineringsombudsmannens (2019) steg för åtgärder vid diskriminering, trakasserier och kränkande behandling där utbildningssamordnaren ska se till att sådana handlingar:

1. Anmäls till rektor eller huvudman
2. Undersöks för att reda ut vad som har hänt
3. Åtgärdas
4. Följs upp
5. Dokumenteras

Askersunds kommun följer Diskrimineringsombudsmannens rutiner för rapportering av kränkande behandling, diskriminering och sexuella trakasserier via kommunens rapporteringssystem (se bilaga 1).

#### *Förbud mot repressalier*

Personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för straff eller annan negativ behandling på grund av att eleven, en vårdnadshavare eller en förälder har anmält skolan eller uppmärksammat att det förekommer kränkande behandling eller trakasserier (Diskrimineringsombudsmannen, 2019b).

Repressalier kan till exempel vara:

- Sämre betyg
- Trakasserier i undervisningen
- Hot om våld
- Annan ogynnsam behandling

## *Verksamhetspecifikt arbete*

### **Beskrivning av verksamheten (så som ansvarig personal, utvärdering etc.):**

Björkängens förskola har ett aktivt värdegrundsarbete. Vårt mål är att alla barn, vårdnadshavare och personal är delaktiga och insatta i förskolans värdegrund. Likabehandlingsarbetet baseras på vår ”Plan för förebyggande kränkande behandling, trakasserier och diskriminering” och styrs av förskolans likabehandlingspilot.

Likabehandlingspilot tillsammans med rektor genomför årligen utvärdering samt upprättar enheternas ”Plan för förebyggande kränkande behandling, trakasserier och diskriminering” inför kommande läsår.

### **Beskrivning över hur verksamheterna ska agera om någon blir utsatt:**

#### **Ärendegång för utredning då barn/elev anser sig kränkt, diskriminerad eller trakasserad av annat barn/elev**

1. Personal som får vetskap om att ett barn/elev upplever sig kränkt/diskriminerad eller trakasserad av ett annat barn/elev, eller bevittnar kränkning, diskriminering eller trakasserier, ska skyndsamt dokumentera händelsen och meddela rektor. Vårdnadshavare kontaktas.
2. Anmälan sker via förvaltningens digitala verktyg för anmälan av kränkande behandling och huvudmannen informeras via verktyget.
3. Utredning påbörjas enligt den övergripande planen mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling och enligt 6 kap. 10 § skollagen (2010:800) och 2 kap. 7 § diskrimineringslagen (2008:567).
4. Utredning dokumenteras i förvaltningens digitala verktyg till dess att ärendet är avslutat. Huvudmannen följer ärendet via verktyget.

#### **Ärendegång för utredning då barn/elev anser sig kränkt, diskriminerad eller trakasserad av personal**

1. Personal som får vetskap om att ett barn eller en elev upplever sig kränkt/diskriminerad eller trakasserad av en personal, eller bevittnar att ett barn/elev blir kränkt/diskriminerat eller trakasserat, ska skyndsamt dokumentera händelsen och meddela rektor.
2. Anmälan sker via förvaltningens digitala verktyg för anmälan av kränkande behandling och huvudmannen informeras via verktyget.

3. Utredning påbörjas enligt den övergripande planen mot diskriminering och kränkande behandling och enligt 6 kap. 10 § skollagen (2010:800) eller 2 kap. 7 § diskrimineringslagen (2008:567). Här kan det vara nödvändigt att råda med personalkontoret angående förfaringsättet när en personal anses ha kränkt/diskriminerat eller trakasserat och tillvägagångssättet kan skilja sig beroende på anklagelserna då exempelvis tillfällig avstängning kan vara lämplig.
4. Utredning dokumenteras i förvaltningens digitala verktyg till dess att ärendet är avslutat. Huvudmannen följer ärendet via verktyget.

### **Beskrivning av hur det förebyggande och främjande arbetet ska gå till och följas upp:**

- Pedagogerna arbetar förebyggande genom att lära barnen att säga nej, sätta gränser och få förståelse för allas lika värde.
- Pedagogerna arbetar för att alla ska ha god självkänsla och känna trygghet genom att lyfta det positiva hos varje barn.
- Pedagogerna genomför kontinuerliga samtal om värdegrunden och diskussioner om hur vi behandlar varandra.
- Både bland de yngre och de äldre barnen använder vi ”kompismaterialet” utgivet av Linda Palm samt böcker som utgår från Barnkonventionen för att arbeta med trygghet, normer och allas lika värde.
- Pedagogerna delar barnen i mindre grupper under dagen för att ge barnen en trygg lärmiljö samt ha god vuxennärvarunder våra aktiviteter.
- Likabehandlingsarbetet diskuteras på våra Vht-träffar.
- Pedagogerna ska vara lyhörda och närvarande utan att inkräkta på barnens integritet.
- Pedagogerna har god överblick över riskområden ute/inne.
- Vi intervjuar de äldre barnen inför utvecklingssamtal.

### **Redogörelse av de åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året:**

- Pedagogerna granskar kritiskt rutiner, regler och förhållningssätt vid Vht.
- Pedagogerna arbetar utifrån barnkonventionen.
- Pedagogerna arbetar medvetet med värdegrundsfrågor under året. Arbetsmaterialet ”kompisböckerna” från Natur och Kultur används.
- Pedagogerna genomför intervjuer med barnen under läsåret.
- Pedagogerna ska se över riskområdena ute/inne.

### **Utvärdering av tidigare års insatser:**

- Arbetet med ”kompismaterialet” har varit positivt.
- Nya normkritiska böcker har köpts in till förskolan.
- Pedagogerna har informerat om likabehandlingsplanen vid utvecklingssamtal.
- Riskområdena ute/inne kvarstår. Pedagogerna är uppmärksamma på dessa.

**Beskrivning över hur planen presenteras för barn, elever och föräldrar:**

”Plan för förebyggande och kränkande behandling, trakasserier och diskriminering” presenteras under början av terminen för vårdnadshavarna samt vid inskolning. Planen finns också tillgänglig på kommunens hemsida. På föräldramöten är likabehandling en stående punkt på dagordningen.

Vi presenterar och samtalar med barnen om Björkängens plan för förebyggande och kränkande behandling, trakasserier och diskriminering”, om vad som står i planen och vad det betyder för vår verksamhet på förskolan. I vårt dagliga möte med barnen samtalar vi om hur man uppmuntrar och bemöter varandra på ett bra sätt. Barnen får kontinuerligt vara med och utvärdera verksamheten genom t.ex. samtal och observation. Vi ställer frågor såsom ”Vad tycker du om att göra på förskolan”, vilka rum/ställen trivs du bäst/minst om att vara i på förskolan?

*Källor:*

Diskrimineringsombudsmannen (2019). *Utbildningsanordnarens åtgärder vid trakasserier och sexuella trakasserier*. <http://www.do.se/framja-och-atgarda/forskolan-och-skolans-ansvar/>. Hämtad 2019-01-04.

Diskrimineringsombudsmannen (2019b). *Diskriminering inom utbildningsområdet*. <http://www.do.se/om-diskriminering/diskrimineringsforbud-inom-olika-omraden/diskriminering-inom-utbildningsområdet/>. Hämtad 2019-01-04.

SFS 2010:800. *Skollag*. Stockholm: Utbildningsdepartementet.

STF 2008:567 *Diskrimineringslag*. Stockholm: Kulturdepartementet.